

Täysistunto

Torstai 25.2.2021 klo 16.02—19.46

11. Lakialoite laiksi rikoslain 17 luvun muuttamisesta

Lakialoite LA 51/2020 vp Leena Meri ps ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan tuttuun tapaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Edustaja Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.10 **Leena Meri ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Esittelen nyt lakialoitteeni.

Eduskunnassa oli viime hallituskaudella valmisteilla pitkään ja hartaasti eläinsuojelulain uudistus, eläinten hyvinvointilaki. Uudistuksen tavoitteena oli eläimen itseisarvo, hyvinvointi ja kunnioitus. Valitettavasti uudistusta ei saatu maaliin ja se kaatui ennen eduskuntavaaleja, kuten täällä on todettu. Tuo esitys oli laaja, ja siinä oli mukana myös eläimeen sekaantumisen täyskielto elikkä eläimeen seksuaalisesti sekaantumisen täyskielto ja kriminalisointi. Vastaavanlaisen lakialoitteen olen tehnyt tästä samaisesta asiasta vuonna 2015, ja se löytyy myös eduskunnan sivuilta ainakin sieltä minun nimeni alta.

Vuoteen 71 saakka eläimiin sekaantuminen oli rangaistavaa, mutta se poistettiin rikoslaista, koska ajateltiin, että tekijät ohjataan mieluummin hoitoon ja asiaa lähestyttiin tältä näkökannalta. Nyt nykyisin tiedämme eläimen hyvinvoinnista enemmän, ja tuskin tänä päivänä voimme lähestyä tätä tästä näkökulmasta. Ihmisen sekaantuminen eläimeen on vakava riski eläimen hyvinvoinnille, ja tästä syystä olen tehnyt tämän lakialoitteen jouduttaakseni tätä asiaa.

Eläimiin sekaantuminen on Suomessa rangaistavaa tällä hetkellä siten, että jos voidaan osoittaa, että se on aiheuttanut eläimille kärsimystä tai kipua tai tuskaa, niin siinä tapauksessa se on rangaistavaa, mutta ei pelkän teon tasolla. Joskushan tulee fyysisiä oireita, mutta sellaisessa tapauksessa, jossa se ei ole silmin havaittavissa, on varmaan aika vaikeaa selvittää sitä kipua, kärsimystä tai tuskaa, kun eipähän eläintä voi millään tavoin haastatella. Eläimeen sekaantumisella tarkoitetaan sukupuoliyhteyteen rinnastuvaa toimintaa ihmisen ja eläimen välillä.

Nykyiset rikoslain säännökset eivät myöskään ole linjassa. Rikoslaissa on kriminalisoitu sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan kuvan levittäminen, siis sellaisen kuvan levittäminen, jossa kuvataan eläimiin sekaantumista. Eli kun levität sitä kuvaa, se on kriminalisoitu,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2021 vp

mutta itse se eläimeen sekaantuminen ei kaikissa tapauksissa ole, ja onhan tämä nyt aivan ristiriitaista.

Eläimiin sekaantumisen täyskielto perustuisi siihen, että nykyinen lainsäädäntö, jossa sitä ei ole kriminalisoitu, ei vastaa ihmisten moraali- ja oikeustajua, ja olemme tänään paljon puhuneet eläimistä ja eläinten oikeuksista. Nykyinen laki ei kohtelee eläintä yksilönä, vaikka teko on eläimelle joka tapauksessa erittäin haitallinen ja mielestäni myös moraalisesti täysin kyseenalainen eikä se ole yhteiskunnassa hyväksyttävää toimintaa. Esimerkiksi Norja ja Tanska ja Ruotsi ovat viime vuosina palauttaneet tämän kriminalisoinnin. Sieläkin oli yhdessä vaiheessa niin, että tämä ei ollut rikos. EU-maista vain Suomi, Unkari ja Romania sallivat tämän toiminnan, eli mikä olisikohan meidän aika siirtyä nyt jo oikeusvaltiolinjalle, kun siitä puhutaan?

Tässä vuosien varrella, kun olen nämä kaksi lakialoitetta tehnyt — tämä on nyt se toinen lakialoite — ja puhunut näissä eri yhteyksissä, niin minuun on ollut yhteydessä tämäntoinen ryhmittymä kuin Suomen eläintenystävien foorumi, ja he ovat antaneet maa- ja metsätalousministeriölle myös lausuntoja tästä eläinten hyvinvointilaista ja tästä eläimiin seksuaalisesti sekaantumisen kriminalisoinnista. He ovat tällainen ryhmittymä, jotka kertovat olevansa zoofiilikkoja, eli he harrastavat ja ovat parisuhteessa oman eläimensä kanssa ja he ovat näitä ”hyväntekijöitä”, ja sitten heidän mielestään ovat erikseen tämäntoiset zoosadistit, joiden osalta eläimeen sekaantuminen voidaan kriminalisoida. He katsovat, että tämä on seksuaalinen suuntautuneisuus, ja olen saanut heiltä postia, etten ymmärrä ihmisten seksuaalista suuntautumista. Olen vastannut, että toinen osapuoli on eläin, että tämä ei ole ihmisten välistä ja täysvaltaisten ihmisten välistä toimintaa. Sitten tässä lausunnossa he toteavat, että nämä zoofiilikot harrastavat seksiä pääasiassa oman eläimensä kanssa. No, sehän ei tietenkään vähennä teon moitittavuutta, että he kohtelevat omaa eläintään esineenä, eläin on alisteisessa asemassa. Olen saanut heiltä myös perusteluna, että heidän mielestään eläin voi antaa suostumuksen tähän toimintaan. He totesivat, että eläin voi potkia tai purra osoittaakseen kielteisen suhtautumisen. Jokainen meistä varmaan ymmärtää täällä, että nämä ovat... no, lievästi sanoen... no, jätänpä tuon sanan tässä sanomatta... Mutta ei, ei tämä vastaa nykykäsitystä lainkaan, eikä tässä ole todellakaan kysymys ihmisten välisestä vapaaehtoisesta toiminnasta. Mutta hyvin pitkiä lausuntoja he ovat lähettäneet ja perustelleet tätä näkemystään ja parisuhdettaan omien eläintensä kanssa.

Tämä pitää ehdottomasti palauttaa Suomen rikoslakiin pikaisesti. Tästä syystä olen tehnyt pykäläehdotuksen, että rikoslakiin lisätään uusi 14 b § tuonne 17 lukuun ”Sukupuoliyhteys eläimen kanssa”, ja se kuuluu niin, että ”joka on sukupuoliyhteydessä tai siihen verrattavassa seksuaalisessa kanssakäymisessä eläimen kanssa, on tuomittava eläimeen sekaantumisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi”. Ja mitä tuossa 1 momentissa säädetään, ”ei kuitenkaan estä toimenpidettä, joka on tarpeen eläinlääkinnällisestä, jalostuksellisesta tai muusta vastaavasta syystä”. Tätä samaa asiaa oli pohdittu silloin eläinten hyvinvointilain yhteydessä, että kun joskus on jalostustoimenpiteitä ja muuta, niin silloin eivät tule tämäntyyppiset ja lääkinälliset toimenpiteet rangaistavaksi. Se on rikoslain täsmällisyys- ja laillisuusperiaatteen vuoksi tärkeä täsmennys.

Toivon, että tämä pian tulee, koska näitä ihmisiä on, he ottavat yhteyttä, ja kyllä mielestäni yksikin tällainen on liikaa. Kaikenlaisia on, ja meidän täytyy yhteiskunnassa viime kädessä sitten rikoslain säädöksiin osoittaa, että tämä ei ole hyväksyttävää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rantanen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2021 vp

19.17 **Mari Rantanen ps:** Arvoisa puhemies! Kannatan lämpimästi tätä edustaja Meren aloitetta. On täysin pöyristyttävää, että vuonna 2021 meillä eivät ole tällaiset rikokset eläintä kohtaan rikoslaissa.

Katselin hiukan tätä taustaa: Tämähän on ollut aiemmin meillä todella siis rangaistava teko, mutta silloin vuonna 71 Suomi lähti tämmöiseen eurooppalaiseen liberaaliin ajatteluun rikoslain osalta sen suhteen, että katsottiin, että nämä teot kuuluvat tietyllä tavalla perversioon ja ne täytyy hoitaa terveydenhuollon ja hoidon kautta. No, nythän me nähdään — en siis vertaa näitä tekoja nyt millään tavalla — että me ollaan menossa ehkä enemmän siihen suuntaan, että nyt Euroopassa joissain maissa halutaan taas luopua esimerkiksi huumausaineiden käytön rangaistavuudesta, koska nämä ihmiset tarvitsevat hoitoa. Mitä seuraavaksi? Onko seuraavaksi lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, katsotaanko pedofilia sellaiseksi, että siitä ei enää rangaista, vaan nämäkin ihmiset tarvitsevat hoitoa? Entä tappajat, sadistiset murhaajat? Hekin saattavat tarvita hoitoa. Eli kyllä minun nähdäkseni rikoslain tulee lähteä siitä, että se ei ole varsinainen moraalikoodisto, mutta toki se on sellainen koodisto, joka yhteiskunnassa yhdessä sovitaan, jonka tarkoitus on ohjata ihmisten käyttäytymistä haluttuun suuntaan ja toisaalta luoda myös hiukan pelotevaikutusta.

On suorastaan noloa, että me ollaan Suomessa Unkarin ja Romanian kanssa ainoat maat koko Euroopassa, missä tätä ei ole kriminalisoitu. Ja on kaiketi aivan selvää, ettei se eläin mene kertomaan poliisille, että minulle aiheutettiin tuskaa ja tämä aiheutti kipua ja tarpeetonta kärsimystä. Se kai lienee selvää, jos ajatellaan vaikkapa mieshenkilöä ja vaikkapa kanna tai vaikkapa kissaa, että ei kai sitä tarvitse erikseen kysyä, mutta jos ei ole ulkoisia vammoja ja kukaan ei sitä näe, niin näin ollen tästä ei voi tulla... Sitten tämä uskomaton ristiriita myöskin, jonka edustaja Meri toi puheessaan esiin, että tällaista eläinseksiä näyttävän kuvan levittäminen on kriminalisoitu, mutta ei se itse teko — eihän se näin voi olla. Minusta tämä pitäisi aika kiireelläänkin itse asiassa tuoda ja miksei jopa ennen tätä uutta eläinsuojelulakia, koska siinä nähtävästi vielä kestää. Toki voi olla, että tämän vuoden aikana se saadaan, ja toivottavasti tämä asia on siellä huomioitu.

Siis kannatan tätä todella lämpimästi, ja minusta ei voi olla niin, että Suomi on Euroopan peräkylä tämänkin asian suhteen, ja todella ehkä olisi myöskin hyvä nostaa keskusteluun enemmän nimenomaan sitä, mitä koko rikoslailla tässä yhteiskunnassa tavoitellaan, koska nyt jos me hämärrämme tavallaan sitä, mikä kuuluu sinne hoidon puolelle ja mikä kuuluu rikoslain puolelle rangaistavaksi, niin ollaan aika pian vaikeuksissa.

Itse asiassa nyt ihan näiden viimeisten kuukausien aikana on alkanut nousemaan sellaisia puheenvuoroja, arvoisa rouva puhemies, joissa aletaan pitämään vankeusrangaistusta ylipäänsä perus- ja ihmisoikeuksien vastaisena toimintana, ja tältä osin olen todella huolissani siitä, että me emme ajaudu täällä sellaiseen tilanteeseen, että me tällaisella verukkeella pyritään pois rangaistavuuksista ja erityisesti myöskin vankeustuomioista sen vuoksi, että haluamme olla niin tavattoman hyväsydämissiä. Se ei ole sen tarkoitus. Se ei ole rikoslain tarkoitus, eikä se ole itse asiassa myöskään tuomioiden tarkoitus, vaan nämä ovat tietyllä tapaa tässä meidän yhteiskunnassa yhteisesti sovittuja sääntöjä siitä, miten odotetaan ihmisten toimivan. Toivon kyllä tässäkin asiassa yli puoluerajojen ripeää toimintaa, että tämä tulisi kriminalisoitua.

Harmi, ettei täällä ole ketään ministeriä paikalla, mutta ehkäpä täältä viesti lähtee kuitenkin hallituksen suuntaan, että tässä olisi yksi asia, joka tulisi ripeästi kyllä korjata, ja on harmillista, että se silloin viime hallituskaudella jäi kesken. Sinänsä toivotaan, että nyt saadaan tämä asia maaliin ja kriminalisoitua. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

19.23 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Tuntuu, että on aika maailmanlopun meininki, kun ajatellaan, mitä asiaa, mitä lakialoitetta nyt käsitellään täällä: että voisi olla mahdollista lain puitteissa olla kanssakäymisessä eläimen kanssa. Kyllä ihminen tarvitsee lakeja ja rajoitteita. Vapaus on tärkeä asia, ja sitä pitää vaalia, mutta tällainen mahdollisuus, että yhtyminen eläimeen olisi laillista, kuulostaa jo ihan lauseenakin karnealalta. Kiitän edustaja Leena Merta, että hän on tehnyt tällaisen lakialoitteen jo toistamiseen. On tärkeää, että tämä menisi läpi ja tulisi voimaan.

Arvoisa puhemies! Tässä on kyseessä sellainen asia, jonka suhteen pitää ehdottomasti olla nollatoleranssi. Eläimiin sekaantuminen on sairasta ja yksiselitteisesti täysin tuomittavaa toimintaa. Puolustuskyyttöjen eläinten seksuaalinen hyväksikäyttö on todella tärkeää aina, ja sen tulisi ehdottomasti olla kriminalisoitua tekona, vaikkei rikoslaissa kuvattujen eriaisteisten eläinsuojelurikosten tunnusmerkistö täytyisikään.

Edustaja Meri tuo lakialoitteensa perusteluissa hyvin esille sen, ettei eläimeen sekaantumisesta jää välttämättä mitään jälkiä ja eläimen kokeman kärsimyksen, kivun ja tuskan osoittaminen saattaa olla haastavaa. Eläimiin sekaantumista esittävän kuvan levittäminen on kriminalisoitu, mutta itse teko ei välttämättä ole. Tämä on räikeä ristiriita, ja asia on korjattava pikapuoleen.

Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa eläimeen sekaantuminen on kriminalisoitu. Suomessa pitäisi seurata tässä asiassa pohjoismaalaista linjaa. Emmehän halua olla eläinten oikeuksien takapajula. Rangaistavuus on todella tärkeä eläinten oikeuksien kunnioittamisen ja hyvinvoinnin kannalta. On selvää, että eläinten seksuaalisen hyväksikäytön kriminalisointi istuu hyvin suomalaisten oikeustajuun, joten tältä osin aloitteen mukaisten muutosten toteuttaminen ei olisi tippaakaan ongelmallista. Eläimiin sekaantuvien — täällä lukee sellainen sana, että en voi täällä eduskunnassa sanoa ääneen — sanotaan, henkilöiden on saatava rangaistukset sairaista teoistaan. Vaihtoehtoisesti tietysti voidaan ajatella, että heidät ohjataan hoitoon, mutta en tiedä, mihin se sitten johtaisi.

Kannatan edustaja Leena Meren lakialoitetta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Risikko.

19.27 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Olen pahoillani, en ole huomannut tätä, jos tämä on ollut sähköisesti allekirjoitettavana, ja haluan tässä ilmaista tukeni tälle lakialoitteelle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meri.

19.27 **Leena Meri ps:** Kiitos oikein paljon, edustajat Rantanen, Elomaa ja Risikko ja varmaan moni muukin. Tämä on allekirjoitettu, ihan mukavastikin tässä on nimiä. Mutta ymmärrän todella, edustaja Risikko, täällä on todella paljon lakialoitteita. En itsekään huomaa ihan kaikkia allekirjoittaa, mutta tärkeintä on se, että kannattaa sitä, jos se tulee käsitelyyn omaan valiokuntaan tai eduskuntasalin äänestykseen, silloin, kun se toiminnan aika on.

On hyvä tietää, että tämmöinenkin on. Silloin, kun tähän törmäsin joskus 2014—2015, olin ihan suu pyöreänä, että ei tämä nyt voi olla totta, onko meillä tämmöinen lakiauukko.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2021 vp

Lähdin sitä tutkimaan, ja näin tosiaan oli, ja nostin tämän esille. Olen sitten saanut tämän Suomen eläintenystävien foorumin sillä lailla, en nyt sano ”kimpaantumaan”, voi olla väärä sana, mutta he eivät voi ymmärtää minua. He levittivätkin minusta jotain kuvaa, missä oli, että ”Meri ei ymmärrä”, ”kielletään” ja tämäntyyppisiä. He eivät pitäneet siitä, että tätä asiaa nostetaan esille, ja olivat minuun yhteydessä, ja saahan sitä olla monenlaista mieltä, mutta kyllä tämä on sen tyyppinen asia, että eläin on alisteisessa asemassa. Eläin on ihan eri laji kuin ihminen, niin että me ei puhuta mistään ihmisten seksuaalisesta käyttäytymisestä. Puolustuskyytömiä eläimiä tai ihmisiä ei hyväksikäytetä, ei millään tavoin, eikä kaltoinkohdella. Se on ihan päivänselvä asia.

Kiitos tuesta. — Kiitos, päätän tähän.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.